

DIMECRES

25

octubre - 2023

Bernat Calbó, bisbe; Crisant i Daria, esposos, màrtirs; Ludgarda, verge.

Qui xerra, paga

AVUI FA ANYS

1949 El De Havilland Comet, el primer avió de reacció destinat del transport de passatgers, realitza un vol de prova Londres-Trípoli-Londres en 6 hores i 36 minuts, el doble de ràpid que els avions convencionals.

1956 S'atorga el Premi Nobel de Literatura a Juan Ramón Jiménez.

1977 El govern i els partits parlamentaris signen els Pactes de la Moncloa per reduir la conflictivitat laboral, millorar l'economia i consolidar la democràcia espanyola.

1979 Se celebra el referèndum en què resultarà plebiscitat l'Estatut d'Autonomia de Catalunya.

REJUVENECE TU MEMORIA

Associació familiars Alzheimer Lleida

Refrán Si no puedes con tu enemigo únete a él.

Refran Si vols que et toqui la loteria treballa de nit i de dia.

Cita La mayor gloria no es caer, sino levantarse siempre.

Nelson Mandela

Endevinalla Rodó i no és cap botó, ple de vent i no és pilota, però si corre molt veuràs com també bota.

SOLUCIÓ: còrrer de vent

La Punxa

Josep Ramon Correal
correalmodol@gmail.com

Retorn a la Vall Fosca

He tornat a la Vall Fosca després de 50 anys de la mà del mestre i escriptor vallfosquí Emili March. Tinc una especial estimació per aquesta vall perquè hi vaig fer moltes excursions amb el meu cosí, Pep Mòdol, i perquè hi vaig cobrir la primera informació com a periodista al *Diario de Lérida*. La principal transformació de la Vall Fosca és la central reversible d'Estany Gento-Sallente. Durant el dia, fa energia amb l'aigua que baixa d'Estany Gento i, durant la nit, la mateixa aigua guardada a Sallente es retorna cap a Estany Gento amb l'energia sobrant de les nucle-

ars d'Ascó i Vandellòs. Aquesta obra no és tan titànica com fou el complex lacustre que alimenta la central de Capdella, la primera gran hidroelèctrica de Catalunya, construïda el 1911 gràcies al "visionari" Emili Riu i Periquet. Les obres de Sallente han deixat el telefèric per aprofitament turístic, tot i que ara està espatllat. Entre els somnis de l'alcalde, Josep Maria Dalmau, hi ha la rehabilitació del trenet que unia Estany Gento amb la Casa de l'Aigua per fer-ne com un tren d'Artouste del Pirineu francès. Espero no haver d'esperar altres 50 anys per veure-ho fet.

El somni de la Vall és tenir un trenet turístic com el d'Artouste

RETROSPECTIVA DE LA SEU VELLA ARXIU FOTOGRÀFIC DE L'INSTITUT D'ESTUDIS ILERDENC

Membres d'una escola religiosa al claustre, en restauració / Fons Gómez Vidal (sense datar)

FARMÀCIES D'URGÈNCIA

FARMÀCIES DE GUÀRDIA OBERTES DE 9 A 22 HORES

ANADON Balmes, 44
BARIOS BAQUERO Riu Ebre, 10
GARRÓS Prat de la Ribera, 53
FREIXINET Passeig de Ronda, 70

GUÀRDIA DE NIT DE 22 A 9 HORES

GARRÓS Prat de la Ribera, 53

SORTEJOS

ONCE DEL 24/10/23

25985

SUPER ONCE DEL 24/10/23

02-08-09-13-15-26-27-30-31-39-43-49-53-61-63-64-77-80-82-84

GORDO PRIMITIVA DEL 22/10/23

07-15-19-33-35 CLAU: 1

	ENCERTANTS	EUROS
5+1	0	POT
5+0	0	0,00
4+1	21	7.052,96
4+0	229	116,09
3+1	854	35,58
3+0	11.091	8,90
2+1	12.932	5,87
2+0	154.432	3,00
REINT.	204.611	1,50

PRIMITIVA DEL 23/10/23

06-15-17-32-33-49
COMPL.: 13 REINT.: 8

	ENCERTANTS	EUROS
6+REINT.	0	POT
6	1	651.916,01
5+C	7	15.102,30
5	83	2.335,09
4	5.393	52,27
3	102.062	8,00
REINT.	591.158	1,00

EUROMILIONS DEL 24/10/23

08-16-18-31-34 ESTR.: 6-9

	ENCERTANTS	EUROS
5+2	1	26.274.769,00
5+1	1	484.142,93
5+0	7	16.164,60
4+2	41	859,61
4+1	608	106,78
3+2	1.425	48,16
4+0	1.235	39,05
2+2	19.526	12,35
3+1	25.009	10,75
3+0	54.674	9,16
1+2	103.331	5,87
2+1	354.127	5,40
2+0	774.426	3,97

BONOLOTO DEL 24/10/23

01-10-32-34-37-45
COMPL.: 31 REINT.: 2

	ENCERTANTS	EUROS
6	0	POT
5+C	1	151.181,91
5	70	1.079,87
4	4.157	27,28
3	76.117	4,00
REINT.	470.357	0,50

LOTTO 6/49 DEL 23/10/23

15-18-26-30-36-38
COMPL.: 29 REINT.: 5
JÓQUER: 769745

TRIO DEL 24/10/23

8-8-6 / 7-8-2

El 50% dels arbres plantats aquest any al canal d'Urgell han mort per falta d'aigua

Els més afectats han estat plataners, freixes i àlbers, mentre que lledoners i aurons han resistit millor

La meitat dels 1.376 arbres plantats en el darrer any a les banquetes del canal d'Urgell a vuit pobles de Pla d'Urgell han mort.

Mollerussa
REDACCIÓ

Així ho afirma la Plataforma Canal Viu, que durant el setembre ha fet una diagnosi per comprovar l'estat dels arbres plantats i també ha constatat que el principal factor que n'ha provocat la mort ha estat la falta d'aigua, sobretot per algunes espècies com freixes, plataners i àlbers. Lledoners i aurons han resistit millor.

Aquestes són les cinc espècies d'arbres que s'han plantat en el marc del projecte *Paisatges de Ponent* cofinançat pel fons Feder, la Diputació de Lleida i els municipis participants. Canal Viu esperarà a la primavera a veure l'evolució dels altres arbres en funció de si rebroten o no. Canal Viu ha fet un seguiment en base a tres

grups: arbres vius, morts i crítics. Tot i així, apunten que no ha estat fàcil fer aquesta classificació, ja que entre els arbres vius n'hi ha que es veuen amb "molta força" i altres que "van fent" o es veuen més dèbils i per això volen esperar a la primavera vinent per fer seguiment de com és el rebrot.

En el grup dels crítics, hi ha arbres que mantenen l'escorça encara tendra, però que les fulles s'han assecat o s'estan assecant, de manera que no tenen un bon pronòstic. Alguns, amb la progressiva baixada de temperatures i gràcies al fet que el dia escurça, estan rebrotant, però afirmen que de moment són una minoria. S'han considerat morts aquells arbres amb poques fulles o cap, però amb el tronc completament sec, sense possible circulació de saba.

Segons Canal Viu, en general sembla que ha faltat aigua, sobretot als freixes, els plataners i els àlbers. Lledoners i aurons han re-

FOTO: ACN / Fulles seques d'un arbre plantat al municipi de Bellvís

sistit millor ja que són arbres que estan adaptats a viure fins i tot en zones de seca amb potents arrels que van a buscar l'aigua al subsòl. Els àlbers, en canvi, han mort els 34 que es van plantar. També s'han observat altres factors com que les corones que envoltaven

els arbres (on queda l'aigua quan els reguen) eren petites. El tipus de sòl també ha pogut tenir la seva influència, i és que els arbres plantats en zones fresques i planes, on els envoltava l'herba, han resistit millor que els que estaven en terreny sec i pedregós.

La Seu acull el 18 i 19 de novembre les Jornades del Medi Natural

La Seu d'Urgell celebrarà el cap de setmana del 18 i 19 de novembre les segones Jornades de Conservació del Medi Natural que enguany tindran com a fil conductor l'informe *Estat de la Natura a Catalunya 2020*. Les jornades es componen de tres blocs que consistiran en diverses ponències i la seva respectiva taula rodona a càrrec de diferents experts. El primer bloc està dedicat a la fauna salvatge i conservació, mentre que el segon bloc versarà sobre la gestió i conservació d'ecosistemes.

Obert el termini per sol·licitar els ajuts per als joves esportistes d'Aran

El Consell General d'Aran ha obert la convocatòria per a la sol·licitud de les seves ajudes dirigides als esportistes estudiants de la Val d'Aran per al nou curs acadèmic. El Consell ofereix les ajudes per a motivar la continuïtat de la carrera esportiva dels joves estudiants d'Aran, d'entre 12 i 22 anys que cursen estudis obligatoris o postobligatoris.

El buidatge del canal de Gavet pot afavorir la presència de cranc autòcton fora del Pallars

Endesa ha començat aquesta setmana les tasques de manteniment i millora del canal hidroelèctric de Gavet, al Pallars Jussà. Previ a aquesta acció, que durarà unes sis setmanes, s'ha hagut de buidar el canal i rescatar els peixos i crancs que hi ha. En aquest canal hi ha la població més important a Catalunya de cranc autòcton, una espècie protegida.

Josep Maria Puigarnau, agent major de Fauna del cos d'Agents Rurals, va explicar ahir que els crancs que es rescatin es posaran en quarantena per portar a altres zones de Catalunya que necessitin reforçar l'espècie. Pel que fa a les truites es guarden a unes canonades del canal per tal que

Endesa està fent tasques de manteniment i millora

quan els treballs de manteniment hagin acabat tornin al mateix canal elles soles. Els treballs suposen l'aturada tècnica de la central hidroelèctrica de Talarn.

De manera concreta, es millorarà el revestiment de formigó del cos del canal i de la cambra de càrrega, i també es rehabilitaran les parets laterals.

FOTO: ACN / Un grup de tècnics recorre la solera del canal hidroelèctric de Gavet per rescatar peixos

La tradición sefardí a nivel musical, en Lleida

La leridana Ares Gratal y el israelí Ira Shiran forman el dueto Entre Mares

Lleida
ANDRÉS RODRÍGUEZ

El dúo Entre Mares, formado por la leridana Ares Gratal y el israelí Ira Shiran, reinterpreta canciones de la tradición musical sefardí, en lengua ladina. Este proyecto regresa de nuevo por estos lares y el día 31 se podrá disfrutar en directo en el Teatre La Lira Nova de Tremp, el 2 de noviembre en la sala Antares Jazz de Lleida y el día 4, en la iglesia Sant Salvador d'Estopanyà.

La compositora leridana Ares Gratal, que vive a caballo entre Lleida y Berlín, además de seguir

adelante con la presentación en vivo de su álbum de debut en solitario, 'Impronunciable', forma parte del proyecto Entre Mares de música tradicional sefardí, junto al productor y acordeonista Ira Shiran, su pareja artística y sentimental, que ambos pusieron en marcha en 2021.

El singular repertorio se centra en "canciones que nos llegan desde aquellos lugares donde se establecieron los judíos sefardíes tras ser expulsados de la Península a finales del siglo XV, tradiciones que también tuvieron mucha influencia sobre esta música",

explica a LA MAÑANA la cantante y multiinstrumentista, puntualizando que tienen canciones procedentes de Turquía, Grecia, los Balcanes o Marruecos, "en las que pueden apreciarse claramente estas influencias".

Entre Mares ofrece una nueva visión de estos temas, desde sus instrumentos principales -acordeón y saxo tenor- y sus propias influencias musicales. Las letras de las canciones tratan especialmente sobre el 'ciclo de la vida': hay canciones de cuna, de amor, de boda, de fiesta, de desamor y hasta de muerte, un género de-

FOTO: Kiremico Media / El dueto divulga la tradición musical sefardí

nominado 'endecha'. Estas canciones existen en los países donde fueron a parar los sefardíes al ser expulsados de España y cada lugar usa sus instrumentos tradicionales. Ira Shiran es israelí descendiente de judíos sefardíes, su abuelo aún hablaba ladino, una

lengua muy parecida al español antiguo en la que ha estado investigando Ares Gratal.

El repertorio se completa con temas de su álbum de debut, 'Impronunciable', así como en otros nuevos del que será su segunda entrega prevista para primavera.

El micro abierto del 'Rodautors', en el Antares Jazz

La sala Antares Jazz recibe esta tarde (20.00 horas) una nueva entrega del micro abierto del 'Rodautors' con la participación en vivo de Oskar, Layo, La Qualia, Leruche, Júlia Cruz Sesé, Punky Unicorns, Lauresen i Judit Ggrrr, Lady Archeron, Sheng y Ramon Segura, con Andrea Quirós i Mar como invitada especial. 'Rodautors' es una iniciativa que comenzó en Barcelona y luego pasó a Lleida.

Renaldo & Clara estrenará 'La boca aigua' en el Cotton Club

La cantante Clara Vinyals, al frente de su proyecto con banda como Renaldo & Clara, visitó ayer las instalaciones de LA MAÑANA para hablar de su cuarto álbum, 'La boca aigua', que se presentará el 3 de noviembre en el Cotton Club. "Será un concierto muy especial en el que participarán muchos músicos comprometidos con nuestra causa", anuncia la líder sobre la nueva gira que este sábado llegará a Altafulla.

FOTO: Cristina Tomás / Clara Vinyals está al frente de Renaldo & Clara

El revuelo que 'sus majestades' los Rolling Stones están generando con la salida de su nuevo álbum, 'Hackney Diamonds', es más propio de movidas adolescentes que no de unos auténticos dinosaurios como ellos. Es verdad que hacía 18 años que la banda no publicaba temas nuevos pero siempre ha estado muy presente, con giras multitudinarias y anécdotas varias que la mantienen en la cresta del panorama musical. Debe ser verdad que el ya octogenario Mick Jagger y los suyos han firmado un pacto con el diablo porque este fenómeno de masas no tiene tregua. Una actuación sorpresa para celebrar el lanzamiento del nuevo disco volvió a mostrar el perfecto estado de estos y, de paso, pa-

MELO-MALO

Andrés Rodríguez / andresrodriguez@lamanyana.es

¿Quiénes entonarán el 'Satisfaction'?

ra corroborar lo grande que se ha hecho Lady Gaga uniéndose al grupo para interpretar 'Sweet Sounds Of Heaven', una de las 12 piezas de esta entrega en la que vuelve a demostrar que con ella hace años 'Ha nacido una estrella'. Toda esta parafernalia ha tenido eco mundial, mientras por lo 'bajini' el bueno de Keith Richards afirma que la artritis que sufre en las manos le ha mostrado otra manera de tocar la guitarra y que en esta vida "siempre se

aprende". Lo fascinante es que los Stones no bajan la guardia en sus más de seis décadas de existencia y por si no tuvieran suficiente este sábado su icónico logo de la lengua lucirá en la camiseta del Barça en el clásico contra el Real Madrid. Movidos por este reclamo, centenares de personas se acercaron el lunes a las tiendas oficiales para llevarse una de las 1.899 unidades que unen la primera equipación culé con la mítica lengua que represen-

ta a la legendaria banda de rock británica. Las elásticas disponibles se fundieron en un abrir y cerrar de ojos pese a su desorbitado precio a 399 euros. ¡Vaya estafal! Esta misma equipación la tendrá el Barça femenino el 5 de noviembre contra el Sevilla y cuando terminen ambos partidos los titulares azulgranas de ambos duelos estamparán sus firmas en las camisetas para otra edición que se venderá por 2.999 euros. Los stonianos merengues no

salen de su asombro pero sin duda no les hará ni chispa de gracia ver a su equipo enfrentarse contra su eterno rival llevando las camisetas customizadas con sus ídolos. Peor sería si los blancos hicieran lo propio con el logo de los Beatles, ya que muchos fans de los Stones pasan por completo del Cuarteto de Liverpool en la odiosa comparación de que tampoco se puede ser del Barça y del Madrid a la vez. En suma, todo quedará en una anécdota porque lo importante es que el disco es muy bueno y los Stones los mejores de la historia, cosa que en materia futbolística quedaría a debate. Un negocio descarado para un choque muy especial entre culés y merengues. ¿Quiénes entonarían el 'Satisfaction'?... Oh yeah!